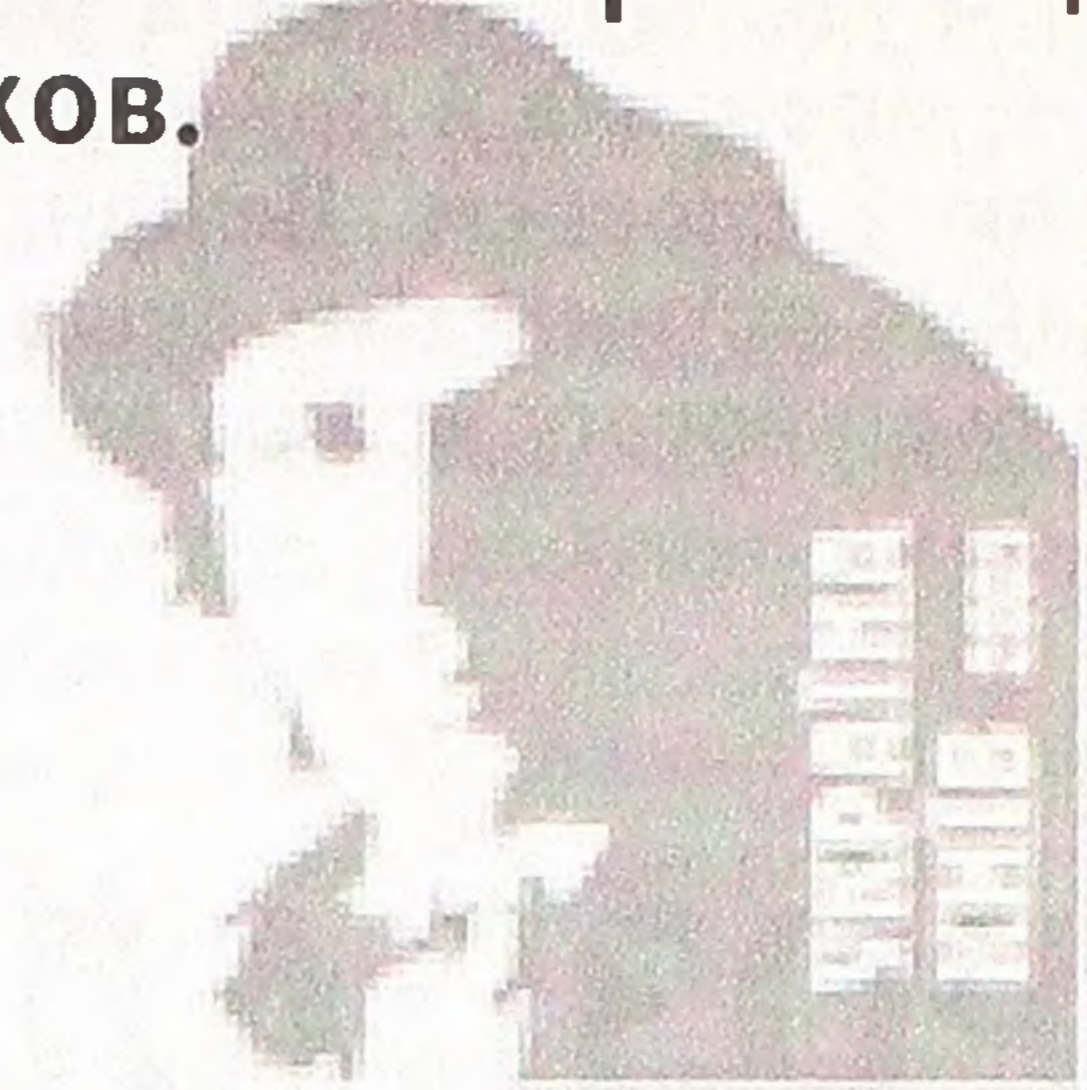

IV Булгаковський фестиваль став гарячою подією цього літа в Києві. Присвячено його було автобіографічним творам письменника. Насамперед «Білій гвардії». Про фестиваль розповідає його директор Віталій Малахов.

МЕНДІВАРІЙНИЙ БУЛГАКОВСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ 2014 РОКУ

ФЕСТИВАЛЬ ІМЕНІ МАЙСТРА

Розмову вела Анна Косенко

— Розкажіть що цікавого запропонував фестиваль глядачам у нинішньому році?

— Започатковуючи Булгаковський фестиваль, ми хотіли знайти для нього «фішку». Спочатку запропонували, щоб на фестивалі привозили прем'єрні вистави.

Якщо пам'ятаєте, в 2002 році приїхав сюди Зу Дістрікт з Америки з прем'єрою «Собачого серця». Потім виявилось, що привозити прем'єрні вистави — це досить дорого. Якось ми натрапили на фестиваль у Севільї, де кожного року читають роман Сервантеса — від першого рядка до останнього. І роблять це не тільки актори, а й просто видатні й розумні люди. І тоді ми подумали: чому б і нам не читати твори Булгакова? Минулого року фестиваль був присвячений «Майстру й Маргариті». Ми запрошували вистави лише за цим романом — починаючи від лялькового театру і закінчуючи камерними операми. А в нинішньому — «Біла Гвардія» та інші автобіографічні твори. Наприклад, польський театр імені Юліуша Словацького привіз виставу про Булгакова за «Театральним романом» та іншими творами. Крім того, ми робили в Національному музеї медицини акцію-інсталяцію, якщо можна її так назвати, присвячену Булгакову-лікарю, за творами раннього Булгакова (за «Нотатками лікаря»). І протягом 22–23 липня відбулися самі читання «Білої гвардії» в Гостиному дворі на Подолі.

— Як ви думаєте, чому сьогодні переважно ставлять не драматургію Булгакова, а його прозу — «Майстра і Маргариту», «Собаче серце»?

— Раніше теж ставили п'єси, наприклад, у Молодому театрі йшов «Багряний острів», у Київському театрі російської драми — «Останні дні». Складається враження,

що це просто якась мода. Нещодавно у нас раптом усі почали ставити Чехова. Чому? Я не розумію, чесно кажучи. Я впевнений: якщо зараз почати ставити п'єси Булгакова в одному театрі, інші теж почнуть. А чому не ставлять Лєсю Українку, Миколу Куліша? «Майстра і Маргариту» ставлять справді багато, можливо, тому, що в цій книзі є елементи, популярні зараз у масовій культурі, — містика, релігія, відьмацтво. Наступного року ми, можливо, спробуємо поставити інсценізації Булгакова. Він інсценізував «Війну і мир» Толстого для МХАТу, «Дон Кіхота» Сервантеса (нинішнього року, до речі, виповнюється чотириста років, як вийшла перша частина цього роману). Можливо, ми візьмемося за «Мольєра» Булгакова. Ми зараз думаємо над цим.

— В минулому році гість фестивалю Кшиштоф Зануссі сказав, що не розуміє Булгакова. А ви можете сказати, що зрозуміли цього письменника? Можливо, вам у цьому допоміг фестиваль?

— Було б зухвальством говорити, що я розумію. Ми розуміємо не більше, ніж нам доступно в певний період життя, в цьому віці. Зануссі не зовсім так говорив, і Зануссі не був вільним. Не забувайте, що Зануссі — консультант папи з питань ідеології католицтва. Але він розуміє, що заперечувати існування деяких неканонічних речей, про які писав Булгаков, неможливо. Я не скажу, що Булгаков — мій улюблений письменник. Але коли я читаю його, мене тішить, по-перше, високе літературне мистецтво, по-друге — досить незвичний для мене погляд на історичні події, на монархізм, наприклад. Але для мене близьким і зрозумілим є святе ставлення до сім'ї. Мені здається, що в «Білій гвардії» Булгаков виступає лише проти тих, хто знищує родинне гніздо. Мені зрозуміло, чому роман починається з того, що померла мати і гніздо починає розорятись. Оце материнське гніздо дуже суттєве для Булгакова. І для мене також.